

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 10Csp/84/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119206377
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Sedláková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119206377.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Michaelou Sedlákovou v spore žalobkyne: X. C., C.. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, 082 61 Ražňany, zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Mliekarenská 10, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a o primerané finančné zadostučinenie, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v článku I, bod 7.1 Dohody o poskytnutí služieb č. 8500126915 zo dňa 26.08.2015 k Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.08.2015 v znení: „Zákazník sa zaväzuje, že za uzavretie dohody zaplatí mesačne poskytovateľovi odplatu vo výške 2,56 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokom za úver v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi“ j e n e p r i j a t e ľ n á .

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Návrh na spojenie veci z a m i e t a .

IV. Žalobkyňa n e m á nárok na náhradu trov konania a žalovanému ich náhradu n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu dňa 29.03.2019 domáhala vyslovenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, a to zmluvnej podmienky, ktorá je uvedená aj vo výroku tohto rozsudku a tiež ďalšej zmluvnej podmienky - poplatku za poskytnutie úveru 150 eur uvedenej v bode 6 Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.08.2015 uzavretej medzi žalobcom a žalovanou. Ďalej žiadala uložiť žalovanému zaplatiť jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 eur.

2. Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným uzavrela 26.08.2015 zmluvu o revolvingovom úvere, ktorou jej bola schválená výška úveru 1500 eur s ročnou úrokovou sadzbou 16,94 %, RPMN 25,74 % a priemernou RPMN 37,67 % a zároveň musela podpísať aj dohodu o poskytovaní služieb (ďalej len „Dohoda“). V súvislosti s poplatkom za poskytnutie úveru vo výške 150 eur poukázala na to, že žiadne reálne plnenie jej za tento poplatok nebolo poskytnuté, nebol individuálne dojednaný, nie je možné zistiť, o aké plnenie a akého účelu ide. Poplatok predstavuje nekalú obchodnú praktiku ako opticky znížiť percentuálne ročné vyjadrenie ceny úveru. Citoval časť rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn.

18Co/109/2011, podľa ktorého poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú jeho časť je v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru.

3. Ohľadom Dohody o poskytnutí služieb uviedla, že ide o obdobnú zmluvnú podmienku, ktorú doposiaľ žalovaný používal priamo v texte úverových zmlúv, a ktorá sa týkala možnosti odkladu splátok úveru za poplatok, o ktorom už v mnohých sporoch bola právoplatne vyslovená neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky, pričom poukázala na viaceré konkrétne rozsudky Krajského súdu v Prešove. V tomto prípade žalovaný v príslušnej dohode stanovil mesačnú odplatu 2,56 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Spotrebiteľ si teda sám musí túto mesačnú odplatu vypočítať, v prípade žalobcu išlo o sumu 34,56 eura mesačne, ktorá počas trvania úverového vzťahu (36 mesiacov) predstavuje až 1.244,16 eura. Dohoda, ktorá nebola individuálne dojednaná, neobsahuje presnú výšku odplaty, neuvádza sa v nej dôvod prečo za rovnaké služby platí viac ten zákazník, ktorému je poskytnutý vyšší úver. Žalobkyňa, ak chcela úver, musela túto Dohodu podpísať, hoci vymedzené služby v zmysle nej sú len administratívneho charakteru a neposkytujú mu žiadne reálne protiplnenie.

4. Pokiaľ ide o primerané finančné zadosťučinenie, prípustnosť tejto žaloby vyvodila z § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. v spojení s § 298 ods. 2 CSP. Finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 300 eur.

5. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe ohľadom Dohody o poskytnutí služieb uviedol, že podľa článku I. bodu 2 Dohody išlo o doplnkové a dobrovoľné služby, ktoré nie sú podmienkou pre získanie úveru. Ide o samostatný právny úkon podpísaný aj žalobcom, je teda individuálne dojednaný a preto je vylúčený záver o jej neprijateľnosti. Dohodnuté služby predstavujú plnenie, ktoré slúži predovšetkým záujmom spotrebiteľa. Za individuálne dojednanie je potrebné považovať aj ustanovenia, ktoré síce pripravil dodávateľ, ale spotrebiteľ mal možnosť ho neprijať bez toho, aby to malo za následok zhoršenie jeho postavenia. Napokon predmetná odplata je cenou plnenia, ktorá v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je vylúčená ako neprijateľná zmluvná podmienka. Pokiaľ ide o poplatok za poskytnutie úveru poprel tvrdenia o tom, že dojednaný poplatok za poskytnutie úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a je dojednaný v neprospech spotrebiteľa. Ak v zmysle zákonnej definície je celkovou čiastkou (§ 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z.z.) súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, potom je logické, že celkové náklady (v zmysle § 2 písm. g)) tvoria „úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úveru“. Uvedené pritom nepredstavuje vyvodzovanie nejakých komplikovaných záverov, ale o spojení zákona a obsahu zmluvy. Pričom zo zmluvy (článok 3., ods. 3.1 zmluvných dojednaní) zreteľne vyplýva, že RPMN je počítaná z celkových nákladov, teda aj zo sumy poplatku za poskytnutie úveru. Otázka poplatku, jeho prípustnosti a prijateľnosti bola osobitne posúdená Národnou bankou Slovenska vo veci vedenej pod číslom OFS - 12322/2015. Zo záverov prijatých v danom konaní o. i. vyplýva, že „V danom prípade predstavuje poplatok za poskytnutie spotrebiteľského úveru (spolu s úrokom) plnenia za poskytnutie služby. (...) V nich je transparentným spôsobom uvedené, že „poplatok za poskytnutie úveru“ je súvisiacim nákladom pri poskytnutí spotrebiteľského úveru. Poplatok je takisto zreteľne uvedený v oboch žiadostiach o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového druhu/ Zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového druhu.“ Národná banka Slovenska prijala uvedený záver na základe kompetencie vyplývajúcej jej z ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a), písm. c) zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom ako vrcholný orgán vykonávajúci dohľad nad činnosťou subjektov vykonávajúcich činnosť na základe zákona č. 129/2010 Z.z. Na základe uvedených skutočností preto zastáva názor, že RPMN úveru nemohla byť vypočítaná nesprávne, ako sa domnieva žalobca v dôsledku nesprávnej interpretácie zákonných ustanovení. Ďalej namietal, že nie je naliehavý právny záujem na žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a takáto žaloba nie je prípustná. Uviedol, že nie sú splnené ani zákonné predpoklady pre podanie žaloby o sumu 300 eur. Ak by chcel zákonodarca priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie za každé porušenie spotrebiteľského práva, zakotvil by to priamo (za porušenie), a neviazal by ho na to, či sa spotrebiteľ úspešne (účelne) domáhal jeho ochrany na súde. Z formulácie zákonného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. vyplýva, že zákon v prvom rade vyžaduje postup podľa prvej vety (domáhanie sa ochrany svojho práva). Za predpokladu úspešného uplatnenia porušenia práva môže prichádzať do úvahy úvaha o vzniku nároku na finančné zadosťučinenie. Ani takáto podmienka splnená nebola. Navrhol toto konanie spojiť s konaním vedeným pod sp.zn. 7Csp/84/2019 a sp.zn. 14Csp/85/2019, nakoľko sú podľa neho splnené všetky podmienky podľa § 166 ods. 1 CSP a súčasne nie je dôvod na

separátne konania. Žaloby vo všetkých troch konaniach (vyššie uvedené dve a toto konanie) boli podané v rovnaký deň. Navrhol žalobu zamietnuť.

6. Súd vykonal dokazovanie žalobou, zmluvou o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu, dohodou o poskytovaní služieb, vyjadreniami sporových strán, vyjadrením Národnej banky Slovenska, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7. Dňa 26.08.2015 strany uzavreli formulárovú zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX a to tým spôsobom, že dňa 13.08.2015 najprv žalobkyňa podpísala príslušný formulár s vyplnením údajov pod bodom 5 „údaje o požadovanom revolvingovom úvere“, ktorý obsahoval tieto náležitosti: poskytnutá čiastka úveru - 1500 eur, predpokladaná mesačná splátka spolu s platbou podľa dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá - 87,11 eura, splatnosť úveru - 36, mesačná splátka vrátane úrokov - 52,55 eura, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť - 2.041,80 eura, predpokladaná RPMN - 26,10 %, ročná úroková sadzba - 16,94 %, priemerná RPMN - 37,67 %, poplatok za poskytnutie úveru - 150 eur. Účelom čerpania úveru bola dovolenka.

8. Žalovaný ako veriteľ formulár zmluvy podpísal až neskôr - 26.08.2015, pričom vyplnil údaje uvedené pod bodom 6 „údaje o schválenom revolvingovom úvere“, ktorý obsahuje totožné údaje spotrebiteľského úveru ako v bode 5, okrem RPMN, ktorá je uvedená vo výške 25,74 %.

9. V ten istý deň ako zmluva o revolvingovom úvere bola podpísaná stranami na samostatnej listene aj Dohoda o poskytovaní služieb podľa § 51 Občianskeho zákonníka, ktorej celý text bol už vopred spracovaný a dopísali sa v nej len osobné údaje žalobkyne. V časti I. je obsiahnutý predmet dohody. V bode 1 sa konštatuje, že sa viaže na uzavretú zmluvu o revolvingovom úvere. V bode 2 sa uvádza, že ide o doplnkové a dobrovoľné služby, ktoré nie sú podmienkou získania spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok.

10. Podľa bodu 5 na základe Dohody sa poskytujú nižšie uvedené služby za dohodnutú odplatu. Tá sa uvádza v bode 7.1 a predstavuje 2,56 % mesačne zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaviazal túto odplatu splácať v pravidelných mesačných splátkach spolu so splátkami úveru a úrokov uvedenej v oznámení veriteľa o schválení úveru.

11. Podľa bodu 7.2 Dohody, ak dôjde k zosplatneniu splátok podľa zmluvy o úvere, neuhradené splátky odplaty sa stanú splatnými dňom zosplatnenia splátok a zákazník je povinný ich uhradiť spolu so zosplatnenými splátkami podľa príslušnej zmluvy o úvere. Zánikom príslušnej zmluvy o úvere s výnimkou odstúpenia podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nie je dotknutá povinnosť uhradiť odplatu podľa tejto dohody.

12. Definícia služieb tvoriacich predmet Dohody je uvedená v časti II. Dohody a predstavuje nasledovné služby:

1. informácia o zostávajúcich záväzkoch, ktorá sa poskytuje jedenkrát mesačne vo forme sms alebo emailovej správy
2. odklad splatnosti splátok spočíva v možnosti zákazníka odložiť si splatnosť troch akýchkoľvek splátok podľa zmluvy o úvere po splatení prvých troch splátok úveru v prípade
a/ dlhodobej práceneschopnosti, pričom dlhodobou práceneschopnosťou sa rozumie pracovná neschopnosť začatá najskôr v deň doručenia žiadosti o poskytnutie služby a trvajúca dlhšie ako 3 týždne,
b/ straty zamestnania, pričom stratou zamestnania sa rozumie skončenie pracovného pomeru,
c/ úmrtie manžela, príbuzného v priamom rade.
3. informácia pred splatnosťou splátky, ktorá sa realizuje prostredníctvom sms jeden až tri kalendárne dni pred dátumom splatnosti splátky
4. informácia o prijatí platby
5. vyhotovenie a zaslanie kópie dokumentácie, pričom zákazník je oprávnený túto službu využiť najviac trikrát po dobu trvania jeho záväzkov
6. zmena zmluvy na podnet klienta, ktorá sa však nemôže týkať základných podmienok poskytnutia a splácania úveru. Zmena môže spočívať napr. v zmene kontaktných údajov, zmene bankového spojenia.
7. preparovanie platieb na príslušnú zmluvu spočíva v zmene určenia platby uskutočnenej zákazníkom alebo treťou osobou v jeho mene na iný zmluvný vzťah v prospech úhrady záväzku z príslušnej zmluvy o úvere. Služba sa pritom poskytuje na základe písomnej žiadosti zákazníka
8. druhá pomienka zdarma

9. služba, podpora callcentra a osobné stretnutie s viazaným finančným agentom spočíva v podpore prostredníctvom zákazníckej telefonickej linky a kontaktných centier na pobočkách spoločnosti v súvislosti s poskytovaním informácií o úvere, právach a povinnostiach zákazníka podľa tejto zmluvy. Stretnutie s viazaným finančným agentom môže zákazník uplatniť najviac jedenkrát mesačne počas trvania tejto dohody, túto požiadavku však musí oznámiť aspoň tri pracovné dni vopred.

13. K službe pod bodom 2 súd ešte dodáva, že v súvislosti s odkladom splatnosti splátok musí žiadosť byť písomná, musí obsahovať konkrétne náležitosti a právo na odklad zaniká, pokiaľ žiadosť vrátane dokladov bude doručená v deň nasledujúci po dni, v ktorom omeškanie zákazníka s úhradou splátky dosiahlo 30 dní.

14. Časť III. Dohody obsahuje záverečné ustanovenia, v ktorých v bode 3 sa uvádza, že odstúpením od zmluvy o revolvingovom úvere podľa § 13 zákona č. 129/2010 Z.z. zaniká aj táto dohoda. V bode 2 sa konštatuje, že táto dohoda sa vzťahuje aj na prípad revolvingu a v tom prípade zákazník je oprávnený dohodu kedykoľvek písomne vypovedať najneskôr 15 dní pred splatnosťou splátky.

15. Je nesporné, že zmluvu o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu vrátane dohody o poskytovaní služieb je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka.

16. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

17. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

18. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

21. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

22. Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

23. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

24. Podľa § 298 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky

uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

25. Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

26. K žalobe o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom Dohody o poskytovaní služieb (ďalej len „Dohoda“) súd uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že celý text dohody bol vopred pripravený a dopisovali sa len osobné údaje žalobkyne a odmena za službu, vedie k záveru o tom, že dohoda nebola individuálne dojednaná. Dôkazné bremeno o preukázanie opaku bolo na žalovanom (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka), žalovaný však opak nepreukázal, keďže tvrdenie o dobrovoľnosti dohody v jej texte nebolo preukázané.

27. Vylúčenie súdneho prieskumu v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je aj v prípade hlavného predmetu zmluvy a primeranosti ceny, ak tieto podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne.

28. Ako vyplýva z tohto ustanovenia, zo súdnej kontroly nie je vylúčená cena ako odplata za službu, vylúčená je len primeranosť ceny na jednej strane a tovaru a služieb na druhej strane ako protiplnenie (napr. rozsudok Súdného dvora EÚ C-26/13 zo dňa 30.4.2014 bod. 54). Podmienky týkajúce sa protihodnoty, ktorú dlhuje spotrebiteľ veriteľovi, alebo ktorá má vplyv na skutočnú cenu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť veriteľovi, teda v zásade nepatria do tejto kategórie podmienok vylučujúcich súdnu kontrolu s výnimkou otázky, či je výška protihodnoty alebo cena, ktorá je dohodnutá v zmluve, primeraná službe veriteľa (rozsudok Súdného dvora EÚ C-143/13 zo dňa 26.2.2015 body 55,56).

29. Navyše aj pre primeranosť ceny, aby nebola podriadená skúmaniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, muselo by byť splnené, že cena bola vyjadrená zrozumiteľne, určito a jasne, čo v tomto prípade nebolo naplnené. V Dohode totiž spomínaná cena bola uvedená nie konkrétnou sumou, čo napĺňalo požadovaný atribút určitosti, ale bolo potrebné ju vypočítať, keďže predstavovala mesačne 2,56 % zo schváleného úveru po odpočítaní poplatku za poskytnutie úveru a je úplne irelevantné, či v ďalšej listine - oznámení veriteľa o schválení úveru bola už uvedená konkrétna výška mesačnej splátky. Súd totiž posudzuje to, čo bolo uvedené v spornej Dohode.

30. Uvedená Dohoda teda nie je vylúčená zo súdneho prieskumu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, preto sa súd zaoberal tým, či vytýkané ustanovenia spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. V danom prípade žalobkyňa mala mesačne platiť 34,56 eura (2,56 % zo sumy 1350 eur) za celé obdobie trvania zmluvy, t.j. za 36 mesiacov mal zaplatiť sumu 1.244,16 eura, teda sumu blížiacu sa reálne poskytnutej sume úveru po odpočítaní poplatku za poskytnutie úveru, teda sume 1350 eur. Navyše túto sumu by musela zaplatiť aj v prípade predčasného zosplatnenia úveru, teda aj v prípade, že by dané služby v podstate už neboli reálne. Služby, ktoré predstavujú predmet dohody možno považovať za zbytočné a nepodstatné pre žalobkyňu (informácia pred splatnosťou splátky, informácia o prijatí platby, podpora callcentra, informácia o zostávajúcich záväzkoch), keďže každý dlžník vie, kedy je splátka splatná a kedy ju zaplatí. Niektoré sú povinnosťou veriteľa ako je zmena zmluvy, vyhotovenie a zaslanie kópie dokumentácie a niektoré predstavujú len hypotetické služby ako je odklad splátok alebo druhá upomienka zdarma. Spotrebiteľ má v týchto prípadoch platiť za službu, o ktorú ani nemá záujem a ktorú nepožiadava (odklad splátok) alebo nemusí nastať jej potreba (druhá upomienka zdarma).

31. Neprijateľné zmluvné podmienky sú demonštratívne uvedené v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a medzi nimi pod písm. t/ sú uvedené ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa a pod písm. v/ požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve, alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

32. Za týchto okolností hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa je nepochybná, keďže spotrebiteľ má platiť za služby, o ktoré nemá záujem alebo ktoré sa nerealizujú a navyše aj vtedy, ak by sa úver predčasne zosplatnil, a to všetko za cenu takmer dosahujúcu reálne poskytnutý úver. Nepochybné teda žalovaná zmluvná podmienka v súvislosti s Dohodou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a teda je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 24.2.2016, sp. zn. 15Co 39/2016).

33. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o neprípustnosti takéhoto určovacího žalobného návrhu. Pri žalobe o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky súd neskúma naliehavosť právneho záujmu, keďže ide o osobitný druh žalôb vyplývajúci z právneho predpisu (§ 137 písm. d/ CSP), v danom prípade z § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Totožný záver prijal i Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 6Cdo 127/2017 zo dňa 30.01.2019, keď konštatoval, že v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky ide o osobitný druh žaloby patriaci spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a OZ a § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Uvedený názor súdu je navyše podporený aj znením § 298 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. januára 2017, sp. zn. 6 Ndc 20/2016).

34. Záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky však súd neprijal vo vzťahu k poplatku za poskytnutie úveru. Sporný poplatok nepovažuje súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku, aj keď možno súhlasiť, že nebol individuálne dojednaný, keďže tento poplatok je súčasťou predtlačenej formuláru, obsah ktorého žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť. Na druhej strane je však zrozumiteľný a určitý a jasne z jeho označenia vyplýva, že protiplnením je poskytnutie úveru. Právna úprava pritom nevylučuje, aby účastníci úverovej zmluvy si nemohli dohodnúť ako odplatu za poskytnutie úveru okrem úroku aj jednorazový poplatok. Ten je dostatočne transparentný, je uvedený medzi údajmi o žiadanom aj schválenom úvere, a preto žalobkyňa bola dostatočne zrozumiteľne uzročená s tým, že okrem dohodnutého úroku má zaplatiť aj tento poplatok. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti pripomienky Európskej komisie v konaní vedenom na Súdnom dvore EÚ z 3.2.2014, ktoré boli spracované v rámci prejudiciálneho konania na základe návrhu Krajského súdu v Prešove v spore Zdenka Sobotku proti spoločnosti Provident Financial s.r.o. Európska komisia sa zaoberala posúdením tzv. administratívneho poplatku v zmluve o spotrebiteľskom úvere a ako vyplýva z bodu 6 jej záveru smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka určujúca výšku administratívneho poplatku sa môže považovať za jasnú a zrozumiteľnú vtedy, ak je jasná a zrozumiteľná z formálneho a gramatického hľadiska a umožňuje spotrebiteľovi posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré pre neho z danej zmluvnej podmienky vyplývajú. Podľa súdu spomínaný poplatok ako taký nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ale je ňou podmienka, ktorou sa odrátava z úveru.

35. Uvedený záver súdu podporuje aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co 131/2018 zo dňa 17.01.2019, ktorý potvrdil výrok o zamietnutí žaloby o určenie neprijateľnosti totožnej zmluvnej podmienky v rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 10Csp 141/2017 zo dňa 17.05.2018, argumentujúc: „Z Pracovného dokumentu útvarov Komisie - Usmernenie na uplatňovanie Smernice 2008/48/ES vo vzťahu k nákladom a ročnej percentuálnej miere nákladov z 8.5.2012 SWD (2012)128 pritom vyplýva, že celkové náklady spojené s úverom zahŕňajú celé spektrum nákladov, ktoré spotrebiteľ

musí zaplatiť za prístup k úveru alebo jeho využívanie, okrem iného administratívne poplatky (napr. za prípravu pôžičky alebo preskúmanie a schválenie úveru (časť 3 bod 3.1.)). Aj keď tento dokument nemá žiadnu právnu záväznosť a výklad smernice prináleží Súdnemu dvoru Európskej únie, potvrdzuje správnosť záveru súdu prvej inštancie pokiaľ mal za to, že poplatok za poskytnutie úveru ako taký neprijateľnou zmluvnou podmienkou nie je. Jasnosť informácie predstavuje požiadavku na stručný a bezproblémovo pochopiteľný text, zrozumiteľnosť predstavuje také formálne vyhotovenie textu, ktoré je bez problémov čitateľné, t.j. nemá byť uvedené napr. malým písmom alebo v takom farebnom odlíšení, ktoré ovplyvňuje jeho bezproblémové prečítanie, v tomto zmysle textu zmluvy vo vzťahu k poplatku nemožno nič vyčítať. Pokiaľ mal žalobca za to, že poplatok nepotrebuje, nie je v jeho záujme, nemusí to tak podľa odvolacieho súdu byť. Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je transpozíciou Smernice 2008/48/ES, ktorou sa členským štátom uložilo (článok 8) zabezpečiť, aby veriteľ pred uzavretím zmluvy posúdil úverovú bonitu spotrebiteľa. Táto povinnosť predstavuje pre spotrebiteľa istú záruku, že veriteľ bude pri poskytovaní úveru postupovať tak, aby ho do určitej miery chránil pred neschopnosťou splácať. Primárnym chráneným záujmom je tu ochrana spotrebiteľa (Wachtlová, Slanina: Zákon o spotř. úvěru, Komentář, Praha, C.H. Beck, 2011, s. 99). Je zřejmé, že sa tým docielil želaný stav zodpovedného úverovania. V tomto zmysle, aj s poukazom na citovaný bod 3.1. časti 3 Pracovného dokumentu útvarov Komisie, nie je možné mať za to, že poplatok za úver má slúžiť len dodávateľovi, ako žalobca mienil. Súd prvej inštancie posúdil relevantnosť poplatku v zmysle uvedeného, vrátane jeho hospodárskeho dôsledku pre žalobcu, jeho rozhodnutie, pokiaľ žalobcu v časti o určenie neprijateľnosti poplatku zamietol, je preto správne.

36. Žalobkyňa si v konaní uplatnila aj nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Súd žalobu v tejto časti zamietol ako predčasne podanú. Súd je totiž toho názoru, že predpokladom pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie je právoplatné rozhodnutie súdu v prospech spotrebiteľa, ktorým súd rozhodne, že konkrétne právo ustanovené zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa, bolo porušené alebo konkrétna povinnosť ustanovená uvedenými predpismi nebola splnená. Požiadavka predchádzajúceho úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti na súde nepochybne vyplýva z gramatického i logického výkladu znenia ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Predpokladá sa teda dvojfázovosť uplatnenia práva. V prvej fáze sa predpokladá, že spotrebiteľ si uplatní na súde právo, o ktorom tvrdí, že bolo porušené alebo povinnosť, o ktorej tvrdí, že nebola splnená. Až ak súd skončí túto fázu konania právoplatným rozsudkom v prospech spotrebiteľa, môže nastať druhá fáza, v ktorej si spotrebiteľ novou žalobou podanou z dôvodu, že súd jeho žalobe v prvej fáze vyhovel, môže uplatniť právo na primerané finančné zadosťučinenie.

37. K tomu súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 14.3.2018, sp. zn. 4Co/229/2017, ktorý uviedol: „Pod uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba rozumieť konkrétne žalovateľné právo, teda nárok, ktorý vyplýva z porušenia práv na ochranu spotrebiteľov, resp. z porušenia povinností určených na ochranu spotrebiteľov dodávateľmi. Právo na primerané zadosťučinenie vzniká na základe právnej skutočnosti, ktorou je zákon - § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. - ak sú ale splnené podmienky stanovené zákonom a týmito podmienkami sú, že po 1) spotrebiteľ aktívne ako žalobca uplatní na súde porušenie práv a povinností určených na jeho ochranu proti porušiteľovi a po 2) že je úspešný, pričom o úspechu sa dá uvažovať iba vtedy, ak je o tom právoplatne rozhodnuté. Kým tieto podmienky nie sú splnené, žiadne právo, žalovateľný nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je. Podľa názoru odvolacieho súdu z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že nárok na finančné zadosťučinenie môže prípadne žalobcovi voči žalovanému vzniknúť až po právoplatnom rozhodnutí súdu o porušení práv alebo povinností žalovaného voči žalobcovi.“ Súd sa s týmto odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje.

38. Aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 26.6.2018, sp. zn. 7Co/34/2018 konštatoval: „Vo veci 6C/62/2014 Okresného súdu Humenné sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 517,83 eura a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Vo vzťahu k obom uplatneným nárokom mal žalobca v konaní plný úspech. Rozsudok Okresného súdu Humenné, zo dňa 10.03.2015, č. k. 6C/62/2014-83, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, zo dňa 31.05.2016, č. k. 21Co/171/2015-122, nadobudol právoplatnosť dňa 18.07.2016. Až právoplatným ukončením konania vo veci 6C/62/2014 Okresného súdu Humenné bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 06.03.2017 teda v

čase, keď ešte neuplynula všeobecná 3 ročná premlčacia doba vyplývajúca z ust. § 101 Občianskeho zákonníka.“

39. Uvedené logicky vyplýva aj z toho, že premlčanie tohto majetkového práva na finančné zadosťučinenie začína plynúť až od momentu právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo na súde úspešne uplatnené porušenie práva alebo povinnosti. Tak ako Krajský súd v Prešove vo vyššie uvedenej veci, ako aj Krajský súd v Košiciach vo veci sp. zn. 1Co/704/2015, počítali začiatok plynutia premlčacej doby od právoplatnosti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o porušení práv alebo povinností dodávateľom. V zmysle § 101 Občianskeho zákonníka plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, t.j. až od právoplatnosti rozhodnutia. Keďže v čase vyhlásenia rozsudku nebolo právoplatne rozhodnuté o porušení práv alebo povinností žalovaného voči žalobkyni, súd žalobu v časti primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

40. Podľa § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Ak boli také konania pridelené viacerým sudcom toho istého súdu, rozhodne o spojení konaní ten sudca, u ktorého sa začalo konanie skôr.

41. Podaním zo dňa 23.04.2019 podal žalovaný návrh na spojenie vecí. Z pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 7Csp 84/2019 a 14Csp 85/2019 súd zistil, že predmetom týchto konaní sú odlišné úverové zmluvy, ktoré uzatvorila žalobkyňa so žalovaným. Vo veci sp. zn. 7Csp 84/2019 bol už naviac nariadený aj termín pojednávania. S ohľadom na tieto skutočnosti prijal záver, že spojenie predmetných konaní nie je v záujme hospodárnosti konania, a preto návrhu žalovaného na spojenie vecí zamietol.

42. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

43. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

44. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

45. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

46. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP aplikujúc § 257 CSP. Žalobkyňa uplatnila tri rovnocenné nároky, pričom úspešná bola pri jednom nároku, čo percentuálne znamená 33 %, neúspešná bola v podiele 66 %, a preto podľa pomeru úspechu v spore by mal mať žalovaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33 % (66-33). Súd však s ohľadom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane žalobkyne v súlade s § 257 CSP nárok na náhradu trov konania inak úspešnejšiemu žalovanému nepriznal, pričom prihliadol jednak na skutočnosť, že žalovaný svojim postupom (koncipovaním neprijateľnej podmienky v Dohode) v rozpore s ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa (§ 52 a nasl. OZ) zapríčinil vznik tohto sporu, jednak prihliadol aj na sociálne pomery žalobkyne, ktorá je už takmer 3 mesiace práceneschopná a poberá len nemocenskú dávku vo výške 412 eur. Nebyť konania žalovaného, neboli by vznikli žalobkyni výdavky s vedením tohto konania. Nič na tom nemení skutočnosť, že žalovaný bol v konečnom dôsledku úspešný, pretože daný úspech pramení v konečnom dôsledku len z predčasnosti uplatneného nároku voči nemu, nie však z toho, že by existoval relevantný právny dôvod pre jeho konanie. Uloženie povinnosti žalobkyni na náhradu trov konania žalovanému by tak podľa názoru súdu nebolo spravodlivé.

Poučenie:

Proti výrokom I., II. a IV. tohto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje

za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Proti výroku III. tohto rozsudku odvolanie nie je prípustné.